سرآمد اقتصاد

چهارشنبه-۲۳ آبان ۱۴۰۳-سال هشتم-شماره ۲۰۶۴

شیلات

با حضور وبیناری نمایندگان ایران و تانزانیا؛

شیلات ایران و تانزانیا در زمینه آبزی پروری در دریاچه ویکتوریا همکاری می‌کنند

نخستین وبینار پرورش آبزیان (ماهی در قفس) در دریاچه ویکتوریا با حضور نمایندگان سازمان شیلات ایران و طرف تانزانیایی برگزار شد.

به گزارش اقتصادسرآمد، به دنبال سفر مقام عالی وزارت به کشور تانزانیا و با توجه به امضاء بند شیلاتی موجود در تفاهم نامه مذکور، با حضور نمایندگانی از معاونت توسعه آبزی پروری، معاون امور بین الملل در سازمان های تخصصی در سازمان شیلات و نماینده شرکت های بخش خصوصی در حوزه آبزی پروری با شرکت تانزانیایی مشتاق برای استفاده از تجارب شیلات در حوزه پرورش ماهی در دریا (قفس) در سالن جلسات سازمان شیلات ایران برگزار شد.

در این جلسه دعوت از طرف های تانزانیایی برای حضور در ایران و بازدید از توانمندی های شیلات کشورمان و به ویژه سایت های پرورش ماهی بخش خصوصی مطرح شد و مذاکره فنی با حضور بخش خصوصی ایران پیرامون چگونگی همکاری با کشور دوست، آمادگی برای سرمایه گذاری مشترک با توجه به تعریف پروژه مشترک مورد توافق و آمادگی متخصصان ایرانی برای ارائه توانمندی های بخش خصوصی در زمینه تکثیر، پرورش، عمل آوری و مقابله با انواع بیماری ها و تولید غذای آبزیان مورد تاکید قرار گرفت.

گفتنی است در پایان مقرر شد کارگروهی با محوریت اتحادیه تولید و تجارت آبزیان ایران، برای پی گیری تصمیمات اتخاذ شده، تشکیل شود.

برداشت میگوی پرورشی از ۲ هزار و ۲۳۵ استخر ساحلی بوشهر

مدیرکل شیلات استان بوشهر گفت: شش هزار و ۵۰۰ تن میگو از دو هزار و ۲۳۵ استخر پرورشی در سواحل استان بوشهر برداشت شد

به گزار ش اقتصادسرآمد، عقیل امینی در بوشهر با اشاره به اینکه امسال شش هزار و ۱۰۰ هکتار اراضی ساحلی استان بوشهر به پرورش میگو اختصاص یافته است،به مانا اظهار کرد: این اراضی در قالب ۳۸۰ مزرعه در ۱۲ سایت پرورشی در نقاط مختلف استان بوشهر در تولید میگو فعالیت می کنند.

مدیرکل شیلات استان بوشهر با اشاره به فعالیت پنج هزار و ۳۳۷ استخر در امر پرورش میگو در سواحل استان بوشهر خاطرنشان کرد: تاکنون برداشت از دو هزار و ۲۳۶ استخر انجام شده است.

مدیرکل شیلات استان بوشهر میزان برداشت میگو پرورشی تاکنون در سایت‌های یاد شده را شش هزار و ۵۶۷ تن اعلام و تصریح کرد: تاکنون برداشت میگو حدود ۴۵ درصد استخرها انجام شده و همچنان ادامه دارد.

امینی مدیرکل شیلات استان بوشهر با بیان اینکه برداشت میگو پرورشی تا ۳۰ آذر ادامه دارد اضافه کرد: پیش‌بینی می‌شود ۱۵ هزار تُن میگو از اراضی پرورشی استان بوشهر برداشت به بازارهای داخلی و خارجی عرضه شود.

مدیرکل شیلات استان بوشهر فعالیت ۳۸۰ مزرعه پرورش میگو در استان بوشهر را مورد اشاره قرار داد و بیان کرد: در مزارع پرورش میگو استان بوشهر به‌صورت مستقیم سه هزار و ۸۵۰ نفر فعالیت می کنند.

مدیرکل شیلات استان بوشهر یکی از نیازهای اساسی مزارع پرورش میگو را لارو میگو برای پرورش دانست و خاطرنشان کرد: امسال ۲۱ کارگاه تکثیر میگو در استان بوشهر فعال و ۲.۸ میلیارد قطعه بچه میگو برای پرورش تولید شد.

رئیس پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی به «روزنامه دریایی سرآمد» می‌گوید:

در حوزه تحقیق و توسعه اقیانوس و دریا در ابتدای مسیر هستیم!

پژوهشگاه آمادگی دارد که تجربیات و تجهیزات خود برای تحقیقات دریایی فراساحلی در اختیار دستگاهها قرار دهد

سرآمد **گروه دانش دریا – امید اسماعیلی –** بهره‌برداری از اقیانوس‌ها و دریاها به لحاظ حمل و نقل، تجارت، تامین منابع غذایی و دارویی، منابع معدنی، تامین آب شرب، گردشگری و امنیت ملی دارای اهمیت بسیار ویژه‌ای در جهان امروز است. تحقیق و توسعه برای تقویت نوآوری، پیشرفت علم و فناوری، حل چالش‌های اجتماعی، محرک رشد اقتصادی و آمادگی برای آینده ضروری است. با سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، سازمان‌ها و کشورها می‌توانند خود را در خط مقدم پیشرفت قرار دهند و در ایجاد جهانی بهتر و پایدارتر مشارکت کنند. با توجه به اهمیت دریا برای کشور که ۵۸۰۰ کیلومتر از مرز کشور به مرز آبی اختصاص دارد و حجم عمده تجارت کشور از مسیر دریا میسر می گردد و دریا و اقیانوس با امنیت سرزمینی و غذایی کشور مرتبط است، ضرورت شناخت این منابع خدادادی فرصت ساز از طریق تحقیق و توسعه عیان می باشد و براین اساس، اهمیت وجود پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی که از سال ۱۳۷۰ به صورت مرکز ملی اقیانوس شناسی پایه گذاری شد و در سال ۱۳۸۸ به موسسه ملی اقیانوس شناسی و در سال ۱۳۹۲ به پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی تغییر یافت، برکسی پوشیده نیست. با توجه به اهمیت این پژوهشگاه و تحرک ویژه ای که بعد از ابلاغ سیاست های کلان توسعه دریامحور مقام معظم رهبری و نگاه به اقتصاد دریاپایه در برنامه هفتم توسعه کشور رقم خورده است، در گفت و گو با دکترمرتضی توکلی، رئیس پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی، درباره نقش این پژوهشگاه در برنامه های توسعهای دریامحور و وضعیت تحقیق و توسعه در توسعه دریامحور کشور پرداخته شد.

روزنامه دریایی سرآمد: در خصوص نقش پژوهشگاه و رویکرد آن در برنامه های توسعه دریامحور کشور بفرمایید؟

مرتضی توکلی: ماهیت فعالیت های دریایی مستلزم تحقیق و عملیات اندازه گیری شاخصه های مختلف در دریا است که این خود امری بسیار پرهزنیه است. با عنایت به رسالت پژوهشگاه مبنی بر انجام تحقیقات دریایی در دریاهای جنوب و شمال کشور، با انجام برنامه هایی در قلمرو پژوهشی، فناوری، آموزشی، ترویج علوم دریایی، سیاست پژوهشی و خدمات علمی به نیازهای ملی و بین المللی در عرصه اقیانوس شناسی و علوم جوی، پاسخ می دهد.

در برنامه هفتم خیلی به اقتصاد دریامحور پرداخته نشده است

باید تصریح گردد به اقتصاد دریامحور در برنامه هفتم خیلی پرداخته نشده است؛ درصورتی که باید به موضوعات متنوع آن از جنبه های مختلف توجه بیشتری بشود، زیرا، انتظاراتی که در حوزه توسعه دریامحور وجود دارد با توجه به هدفگذاری‌های انجام شده، بایستی ملموس تر، گسترده تر و عملیاتی تر باشد. تنوع بسیاری از سازمان ها، کارکردها، نقش ها و توانایی ها در حوزه توسعه دریاپایه وجود دارد. پژوهشگاه به عنوان حوزه علمی توسعه دریامحور حسب رسالتی که دارد سعی کرده است به مقدار توان خود، برای استحصال محورهایی که افق برنامه را روشن می کند تلاش نماید.

روزنامه دریایی سرآمد: به نظر شما، ناسازگاری و عدم هماهنگی هایی که بین دستگاهها و نهادهای مرتبط با توسعه دریامحور وجود دارد، ناشی از چه عواملی است؟

مرتضی توکلی: توسعه دریامحور و اقتصاد دریاپایه یک مبحث فرابخشی است و برای اجرای بخش های آن، دستگاه های مختلفی درگیرند. اگر ۱۰ تا ۲۰ درصد توان دستگاه های ذی‌ربط برای پیشبرد برنامه های توسعه دریامحور زیر یک مجموعه مشترک و واحد هدفگذار گردد، امکان حصول و دسترسی به نتایج ملموس، میسرتر می گردد. آنچه به عنوان خلأ اساسی در این حوزه می توان مطرح کرد فقدان یک سازمان فرابخشی اقیانوسی و دریایی است که می تواند به یکپارچه سازی سیاست گذاری‌ها، جلوگیری از دوباره کاری ها و هدفگذاری مشترک براساس برنامه، کمک نماید. همچنان که مقام معظم رهبری تأکید دارند بخش اقتصاد دریامحور ظرفیت رشد اقتصادی دوبرابر ظرفیت اقتصاد خشکی را دارد.

بدیهی است هزینه حمل و نقل در دریا نسبت به خشکی بسیار ارزان تر است. کشت دریایی و خوراک های دریایی می تواند امنیت غذایی ما را تأمین کند و در مبحث انرژی بسیار به کشور کمک نماید. و همچنین در مبحث پزشکی و فرآورده های دارویی و گردشگری، در اقتصاد کشور تاثیرگذار باشد و کمک نماید. بنابراین یک سازمان فرابخشی نیاز است تا این موضوعات را در قالب یک برنامه مشترک و هماهنگ پیگیری و عملیاتی کند و برای سازمان های ذیربط وظایف آن‌ها را تعیین وتبیین نماید بدون شک تا این وفاق نظر و وفاق سازمانی حاصل نشود، نمی توان انتظار چندانی از توسعه دریامحور و اقتصاد دریاپایه را داشت.

اگر «اقتصاد دریا» مردم پایه شود، بسیار کمک کننده خواهد بود

یکی دیگر از مسایلی که در اقتصاد دریاپایه وجود دارد، دولتی شدن آن است. اگر «اقتصاد دریا» مردم پایه شود، بسیار کمک کننده خواهد بود. مردم می توانند مشارکت فکری، تصمیم سازی و تصمیم گیری داشته باشند. سازمان ها مشغول به انجام وظایف خود هستند ولی مردم تقریباً دیده نمی شوند. اقتصاد دولتی و همه سازمان ها و برنامه ها، وابسته به درآمدهای دولتی است و به دلیل نوسانات درآمدهای دولتی، سازمان ها متأثر از این نوسانات قرار می گیرند و این موضوع از اولویت های آن‌ها خارج می شود.

روزنامه دریایی سرآمد: اشاره به مدیریت فرابخشی و راهبردی در توسعه دریامحور اشاره مناسب و فنی محسوب می‌شود. در کشورهایی مانند سنگاپور، انگلیس، آمریکا و کشورهایی که از دریا به معنای واقعی بهره برداری می کنند، معمولاً وزارت دریاداری وجود دارد که امور مربوط به توسعه و اقتصاد دریامحور را راهبری می‌نماید. اما این موضوع در کشور ما به بخش‌های مختلف سپرده شده است که برآیند نیروها در یک جهت قرار داده نشده است. همچنین با توجه به اینکه کشور کاملا دریایی است و از شمال و جنوب به دریا راه دارد با اعتبارات ضعیفی که به برنامه‌های دریاپایه تزریق می شود نتیجه مناسبی عاید کشور نخواهد کرد. یکی از راه‌های اصلی حل مسأله که شما نیز به آن اذعان داشتید ایجاد یک سازمان فرابخشی و حاکمیتی می باشد.

مرتضی توکلی: با توجه به این‌که ۵۸۰۰ کیلومتر مرز دریایی داریم، گردشگری دریایی چه مقدار اهمیت و اولویت دارد؛ جزایر خوبی که در خلیج فارس وجود دارد که برخی از آن‌ها جزء دارایی‌های ژئوپلیتیکی کشور محسوب می‌شوند که فقط با گردشگری دریایی می توان اهمیت ملی آن برجسته و نمایان شود؛ در حوزه میراث زیر آب، در سیراف، بوشهر، بندرعباس و...تمدن غنی‌ای داریم که هیچ گونه فعالیتی در این زمینه تاکنون انجام نشده است. مردم باید خیلی راحت‌تر اولویت هایشان را ترجیح دهند که در چه زمینه‌ای می توانند فعالیت کنند، باید در اکثر موارد اعتماد کنیم. مردمی که در این سرزمین زندگی می کنند، باید به نگاه آنان، به زحمت آن‌ها، به سرمایه و کار آن‌ها اعتماد شود. باید بستری فراهم کنیم تا جلو فرار سرمایه های فکری و مادی در عرصه های مختلف بخصوص دریایی گرفته شود.پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی عمده بودجه‌ای که دریافت می کند ضعیف است. لذا قدرت مانور سازمانی وجود ندارد و توجیه کردن نهادهای مسئول برای دریافت هزینه های تحقیقاتی و مربوط به رسالت های پژوهشگاه مشکل است و صرفاً هزینه‌های جاری به عنوان بودجه منظور می شود.

روزنامه دریایی سرآمد: انجام تحقیقات به خصوص در آب‌های عمیق و بین‌المللی که بعضاً مورد نیاز کشور هم هست، نیازمند تأمین مالی است. در این صورت نظر شما درباره بخش توسعه و تحقیق حوزه دریامحور کشور چیست؟

مرتضی توکلی: در حوزه تحقیق و توسعه اقیانوس و دریا در ابتدای مسیر هستیم. ما در زمینه معادن زیر دریا فعالیتی نکرده ایم. در زمینه های مختلف دریایی و اقیانوسی، درکشور ظرفیت های زیادی وجود دارد که به لحاظ تحقیق و توسعه بتوان به آن پرداخت، اما کار چندانی انجام نشده است. بخشی وظیفه ماست که با تقاضای سازمان ها عملیاتی می شود. اگر بخواهیم کار تحقیقاتی انجام بدهیم که برای کشور راهبردی است، باید سراغ سازمانی برویم که آن موضوع در حوزه وظایف آن قرار دارد، اما به دلایل برخی تناقضات کار انجام نمی شود.

در صورتی که ما باید به عنوان یک مرکز علمی محل مراجعه سازمان هایی باشیم که برای توسعه فعالیت هایشان به ما مراجعه نمایند تا در زمینه های مختلف درباره تأثیر فقر اکسیژن محیط آبی بر امنیت غذایی تحقیق کنیم و یا موقعیت‌هایی را برای آب شیرین کن ها مکان یابی نماییم و به صورت برخط آلودگی دریایی را رصد کنیم چنین تقاضاهایی از پژوهشگاه نمی شود. طرح های تحقیقاتی پژوهشگاه معمولاً منبعث از ایده های خلاقانه همکاران خود ماست. براین اساس به سازمان ها مراجعه کرده و با چانه‌زنی یک پروژه معمولی دست و پا می شود. در صورتی که به صورت سازمان یافته و کلان، پروژه ای برای پژوهشگاه در نظر گرفته نمی شود با توجه به اینکه رسالت ما یک رسالت استراتژیک است.

می‌دانیم که داده های دریایی و اقیانوسی برای کشور بسیار ارزشمند هستند و این اطلاعات قابل فروش و محل درآمد نیستند؛ چراکه با حوزه های راهبری کشور در ارتباط است. داده های دریایی با امنیت سرزمینی و غذایی کشور گره خورده است و نمی‌توان آن را در معرض فروش قرار داد و کشور را آسیب پذیر کرد. پس این موضوع پیش فرض بسیاری از اقدامات ارزشمند دانشگاه ها و پژوهشگاه ها است که بایستی سیاستگذاری های مالی لحاظ شود.

روزنامه دریایی سرآمد: عدم مراجعه دستگاه ها به مرکز علمی مانند پژوهشگاه، برای پیشبرد امور خود و توسعه فعالیت ها و کشور ناشی از چیست؟

مرتضی توکلی: با تعاملات بین سازمانی می توان از ظرفیت های یکدیگر، بیشتر استفاده کرد و بیشتر از منابع ملی که در اختیار سازمان هاست بهره برد. اما این تعاملات شکل نگرفته است و نظام مدیریت بخشی در کشور به این صورت است که هر سازمان دارایی خود را به عنوان دارایی صرفاً سازمان خود می بیند و آن را با مشارکت و همکاری دیگران در خدمت اعتلای سرزمینی قرار نمی دهد. هر شخص در یک سازمان تصور آن را دارد که اگر چیزی دراختیار دارد و ظرفیت بالقوه و یا بالفعلی دارد، در راستای تأمین منافع صرفاً آن سازمان و افراد آن سازمان به کار گرفته شود. پژوهشگاه با امکانات، تجهیزات، نیروی انسانی زبده و کاوشگر خلیج فارس که در اختیار دارد آمادگی دارد که تجهیزات خود را در اختیار تحقیقات فراساحلی قرار دهد تا بتوانیم به ظرفیت های اشتغال، به ظرفیت های درآمدی و امنیت غذایی کشور اضافه و کم‌ک کنیم.

روزنامه دریایی سرآمد: بیشتر با کدام دستگاه‌های اجرایی و عمومی شما می‌توانید همکاری داشته باشید؟

مرتضی توکلی: داده های تولیدی در پژوهشگاه گسترده است و ماهیت متنوعی چون؛ از داده های شیمیایی، فیزیکی، زیستی، جغرافیایی، مربوط به محیط زیست و آلودگی، زمین شناسی، ژئوپیلیتیک، امنیتی و تغییرات اقلیمی دارد. ما باید تهدیدات و فرصت‌های کشور را خوب بشناسیم و نقاط قوت که توانمندی داخلی ماست را نیز به خوبی مطالعه کنیم. بدون شک یکی از این توانمندی‌ها، متخصصان داخلی ما هستند که اگر به آن‌ها اعتماد و تکیه شود، کارهای مثبت زیادی می تواند برای کشور رقم بخورد که از طرف متخصصان خارجی برای ما رخ نخواهد داد.

ما در ابتدای سالجاری در عمق ۲۱۲۰ متری برداشتی انجام دادیم که تنها ۱۴ کشور دنیا این قابلیت را دارند. این توانمندی بسیار حیاتی است؛ چرا که دستگاه مورد نظر را در کشور ساختیم و تجربه زیسته و دانش خاص آن را کسب کردیم. اما آیا کسی هست که بخواهد از این ظرفیت استفاده کند؟ پژوهشگاه یک دستگاه تقاضاسازی نیست و براساس تقاضای سایر دستگاه ها می تواند توانمندی خود را عرضه کند و رشد نماید. این توانمندی وجود دارد که با استفاده از متخصصین پژوهشگاه و خارج از پژوهشگاه براساس یک کار گروهی و جمعی فعالیت نماییم و به ظرفیت سازی کمک کنیم.

در حوزه ربات های زیردریایی (ROV) می توانیم اقداماتی مهم داشته باشیم، اما نیاز به حمایت داریم. و باید براساس تقاضاهای که مطرح می شود، چیدمان کاری و عملیاتی داشته باشیم تا کار پیش برود، و گرنه اقدامات فی البداهه و مستمر این مرکز، تولید علم و دانش است که براساس رویه و فرایندهای اصلاح شده سعی شده است مسیری طی شود تا در بلندمدت پژوهشگاه در حوزه کاری و تخصصی خود در صدر عملکردی قرار بگیرد.

رئیس سازمان شیلات ایران خبرداد:

به دنبال تهیه پیش نویس شناسنامه دار شدن آبزیان هستیم!

سرآمد رئیس سازمان شیلات ایران گفت: پیش نویس تفاهمنامه شناسنامه دار شدن و کد رهگیری آبزیان از صید تا بازار در دستور کار سازمان شیلات قرار گرفت.

به گزارش اقتصادسرآمد، سید حسین حسینی در همایش نقش صنعت کنسرو در تامین امنیت غذایی همزمان با نخستین نمایشگاه تخصصی صنعت کنسرو و صنایع وابسته ایران که در محل هتل المپیک تهران برگزار شد، افزود: آبزی پروری در کنار صید و صیادی از جایگاه ویژه ای در سند امنیت غذایی برخوردار است.

معاون وزیر جهاد کشاورزی اظهار داشت: تا سال ۲۰۵۰ قرار است بیش از ۷۰ درصد پروتئین حیوانی از آبزیان تامین شود.رئیس سازمان شیلات ایران تصریح کرد: از ۲۲۳ میلیون تن محصولات دریایی ۹۲ میلیون تن در حوزه صید و صیادی بوده و ۸.۳ میلیون تن در حوزه تون ماهیان است.حسینی رئیس سازمان شیلات ایران گفت: طبق آمارها ۹ درصد صید جهان در حوزه ماهیان تون است که نشان از اهمیت این موضوع دارد.

رئیس سازمان شیلات ایران با اشاره به اینکه ۱۰ درصد صید اقیانوس هند مختص ایران است، گفت: سازمان شیلات در زنجیره تولید و تامین به عنوان پیشران و تنظیم گری بازار نقش دارد.وی افزود: اگر پایداری در حوزه تولید تا زنجیره نداشته باشیم به طور قطع تولید مفهوم پیدا نمی کند.حسینی رئیس سازمان شیلات ایران به اهمیت نقش صنایع تبدیلی در آبزی پروری و غذاهای آبزی اشاره کرد و گفت: اگر تنظیم گری در زنجیره تولید و تامین در زمان کمبود و بیش بود به خوبی انجام نشود به تولیدات پروتئینی دریا محور لطمه وارد می‌شود.

معاون وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه حدود ۱۴ ماهه اخیر شاهد ثبات قیمت در بازار کنسرو ماهی هستیم، تصریح کرد: ثبات بازار کنسرو ناشی از همکاری و هماهنگی سازمان شیلات و بخش خصوصی است که به نظر می‌رسد باید برای مدیریت ضایعات نیز ادامه پیدا کند.

وی جمع آوری محصول در پیک صید و دپو آن را یکی از مشکلات فعلی این صنعت دانست و گفت: این مهم آنگونه که باید در صنعت کنسرو ایران انجام نمی شود.

رئیس سازمان شیلات ایران گفت: این سازمان در نظر دارد پشتیبانی در دریا ایجاد شود و از صنایع تبدیلی دعوت کرد تا در این حوزه سرمایه‌گذاری کنند تا محصولات در محل صید از سوی کارخانجات جمع آوری شود.حسینی افزود: استفاده از ظرفیت صنایع تبدیلی و صنعت کنسرو ایران در حوزه صادرات فرصتی است که باید در این زمینه تصمیم‌گیری های لازم صورت گیرد.